

GRONINGSE WOORDENQUIZ

Categorie	Keuzes
Titel	Groningse woordenquiz – Grunneger woordenquiz – Groninger word quiz
Doelstelling	De leerlingen maken door het spelen van een quiz kennis met Groningse woorden, uitdrukkingen en zinsconstructies.
Groep(en)	Midden- en bovenbouw
Vak	Taal(en) algemeen Gronings of Nederlands (Taal)
Duur	30-45 minuten
Link met curriculum	Taalbeschouwing Kennis over meertaligheid algemeen
Talen	Gronings, Nederlands
Link met FREPA	Bewustwording van eigen talen en de talen in de omgeving Kennis over talen in Groningen, Europa en de wereld Kennis over taalverschillen (woordenschat en zinsbouw) Taalleerstrategieën
Vaardigheden	Luisteren, lezen, spreken
Theoretische onderbouwing	Taalbewustzijn/language awareness, taalvergelijking
Beschrijving activiteit	Stap 1 – Voorbereiding Laat ter voorbereiding een Gronings lied of verhaal horen aan de klas (zie materialen). Vraag de leerlingen welke taal ze gehoord hebben en wie deze taal zelf spreekt of verstaat. Leg uit dat ze een quiz gaan spelen over het Gronings. Maak groepjes en verdeel de leerlingen die Gronings spreken of verstaan over de groepjes. Stap 2 – De quiz Kies een quiz van Werkblad 1 en stel de vragen, of laat deze zien op het bord. Geef de leerlingen steeds even de tijd om hun antwoord op te schrijven en bespreek dan het goede antwoord. Vraag ook hoe de leerlingen tot een goed antwoord zijn gekomen: lijkt het op iets in een andere taal, of hebben ze dit wel eens gehoord? Je kan ook de scores van de verschillende groepjes bijhouden en aan het einde van de quiz een winnaar uitroepen.

	Stap 3 – Nabespreking Bespreek de quiz met de leerlingen: was het moeilijk of makkelijk, en waarom? Hoe kon je het goede antwoord achterhalen (bijvoorbeeld door kennis van andere talen)? Wat vind je van het Gronings, vind je het een leuke taal en waarom wel of niet? Doe na een tijdje een andere versie van de quiz met nieuwe groepjes.
Materialen	- Gronings lied of verhaal, bijvoorbeeld van Klunderloa of op YouTube: klunderloa.nl Sproakwotter - Hoge Vieve(Jubileum clip, 10 jaar Sproakwotter) (youtube.com) Wat Aans! - Wakker in Grunn (officiële videoclip) #regiosongfestival (youtube.com) TikTok Tammo - 't Het nog nooit zo donker west (Ede Staal cover) (youtube.com) - Werkblad 1
Tips	Bij de bovenbouw kan je bij de Groningse uitdrukkingen ook ingaan op het verschijnsel dat een uitdrukking niet hetzelfde betekent als de losse woorden, maar een figuurlijke betekenis heeft.

Werkblad 1 – GRONINGSE WOORDENQUIZ

Quiz 1

Antwoorden zijn **dikgedrukt**

1. Kies de Groningse zin:
a. Dou der mor n puutje om tou.
b. Doe er maar een zakje omheen.
2. Wat betekent deze Groningse uitdrukking: pokkel vol aarms en bainen hebben.
a. Zij heeft heel veel spierpijn.
b. Hij heeft te veel gegeten.
c. Zij is zwanger.
3. Kies de Nederlandse zin:
a. Ik zat tegenover hom in de schouwburg.
b. Ik zat tegenover hem in de schouwburg.
4. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: k vond de sommen hail **stoer**.
a. Gemakkelijk
b. Moeilijk
c. Leuk
5. Wat betekent deze Groningse uitdrukking: t is nait aal doagen kovvie mit kouke.
a. Hij lust alleen maar zoet eten.
b. Het is niet altijd feest.
c. Na iets stoms komt ook weer wat leuks.
6. Kies de Groningse zin:
a. Er staat iemand bij de deur.
b. Der staait aine bie de deur.
7. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: Wie goan mörn **scheuveln**.
a. Spelen
b. Schaatsen
c. Schatgraven
8. Kies de Groningse zin:
a. Smoken? Doar kin ik slecht over.
b. Roken? Daar kan ik slecht tegen.
9. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: Wat was dij kerel **helleg** dou e mie weer zag.
a. Blij
b. Woedend
c. Gelukkig
10. Kies de Nederlandse zin:
a. Zij hebben nooit een auto gehad.
b. Zai hebben nooit n auto had.
11. Wat betekent deze Groningse uitdrukking: Ik goa noar hoes tou.
a. Ik heb honger.
b. Ik ga de stad in.
c. Ik ga naar huis.

12. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: Der loopt n **mieghummel** op t pad.

a. **Mier**

b. Baby met een vieze luier

c. Bejaarde man

Quiz 2

1. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: t is **schier** weer.
 - a. Regenachtig
 - b. Winderig
 - c. Mooi**
2. Kies de Groningse zin:
 - a. Je kunt de kinderen hier nog rustig laten spelen.
 - b. Doe kinst de kinder hier nog rusteg speulen loaten.**
3. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: **Slik** smoakt mie goud.
 - a. Vanillevla
 - b. Snoep**
 - c. Chocolate melk
4. Kies de Nederlandse zin:
 - a. Geef mij nog maar een sneetje van dat lekkere brood.**
 - b. Geef mie nog mor n plak van dat lekkere stoet.
5. Wat betekent deze Groningse uitdrukking: tou mor
 - a. Het is nou eenmaal zo**
 - b. Het is eindelijk voor elkaar
 - c. Het is tijd voor een pauze
6. Kies de Groningse zin:
 - a. Wilst mie de zolt even doun?**
 - b. Wil je mij het zout even geven?
7. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: d'Appelblözzem staat in **blui**.
 - a. Brand
 - b. De buurt
 - c. Bloei**
8. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: t Is nait goud, t mot **hail aans**.
 - a. Helemaal opnieuw
 - b. Heel anders**
 - c. Heel mooi
9. Kies de Groningse zin:
 - a. Hij kwam te laat, want zijn band was lek.
 - b. Hai kwam te loat, want zien baand was lek.**
10. Wat betekent deze Groningse uitdrukking: K mout eemkes mien eerappels ofgaiten
 - a. Ik heb het te druk
 - b. Ik moet plassen**
 - c. Ik heb geen zin in eten
11. Kies de Groningse zin:
 - a. k luit hom stil geworden.**
 - b. Ik liet hem zijn gang gaan.
12. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: Wie goan t **vannijs** pebaaiern.
 - a. In de winter
 - b. Vannacht
 - c. Opnieuw**

Quiz 3

1. Wat betekent deze Groningse uitdrukking: Moak mie de kop nait glène
 - a. Dat geeft mij hoofdpijn
 - b. Hij laat dingen makkelijk vallen
 - c. **Je moet mij niet boos maken**
2. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: t Wicht kreeg n dikke **smok**.
 - a. **Zoen**
 - b. Buil op haar hoofd
 - c. Reep chocola
3. Kies de Nederlandse zin:
 - a. Aan raand van Stad stonden grote hoezen.
 - b. **Aan de rand van de stad stonden grote woningen.**
4. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: k haar op mien joardag **koeskelen**.
 - a. Gebak
 - b. Koel weer
 - c. **Kiespijn**
5. Kies de Groningse zin:
 - a. Ik ging met de bus van elf uur naar Delfzijl.
 - b. **k Ging miet de elfuursbus noar Delfziel.**
6. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: Wie goan in september altied **brommels** plukken.
 - a. Peren
 - b. Pruimen
 - c. **Bramen**
7. Wat betekent deze Groningse uitdrukking: Kop d'r veur
 - a. **Moed houden.**
 - b. Hij rent heel graag.
 - c. Bij hoofdpijn moet je meer water drinken.
8. Kies de Groningse zin:
 - a. **Stoer heur, t vuil mie slim tegen.**
 - b. Moeilijk hoor, het viel mij behoorlijk tegen.
9. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: Der was n **swaalfke** oet t nust mieterd.
 - a. **Zwaluw**
 - b. Zwaan
 - c. Grasmus
10. Kies de Nederlandse zin:
 - a. **Ik moet van mijn moeder brood halen.**
 - b. Ik mot van mien mamme stoet hoalen.
11. Wat betekent deze Groningse uitdrukking: Hest schuurdeure nog open stoan
 - a. **Je gulf staat open.**
 - b. Je veters zitten los.
 - c. Je vergeet altijd dingen.
12. Wat betekent het dikgedrukte woord in de volgende zin: Hai was verleden week nait op schoul; hai was slim **verkolden**.
 - a. Straf
 - b. Schoolreis
 - c. **Verkouden**